

Barns kroppslig kommunikation och samspelsmönster under de första veckorna i svensk förskola: En studie av 1–2-åringar som växer upp med flera språk

Soodabeh Einhärjar

Doktorand i pedagogik, Högskolan för Lärande och Kommunikation, Jönköpings University och Värnamo Kommun

soodabeh.einharjar@ju.se

Syftet med studien är att utforska samspelet mellan förskollärare och barn i åldern 1–2 år som växer upp med flera språk.

Forskningsfrågor:

1) Vilka samspelsmönster kan identifieras i barns kommunikation med förskollärare?

2)Vad kännetecknar barns kroppsliga samspel med förskollärare?

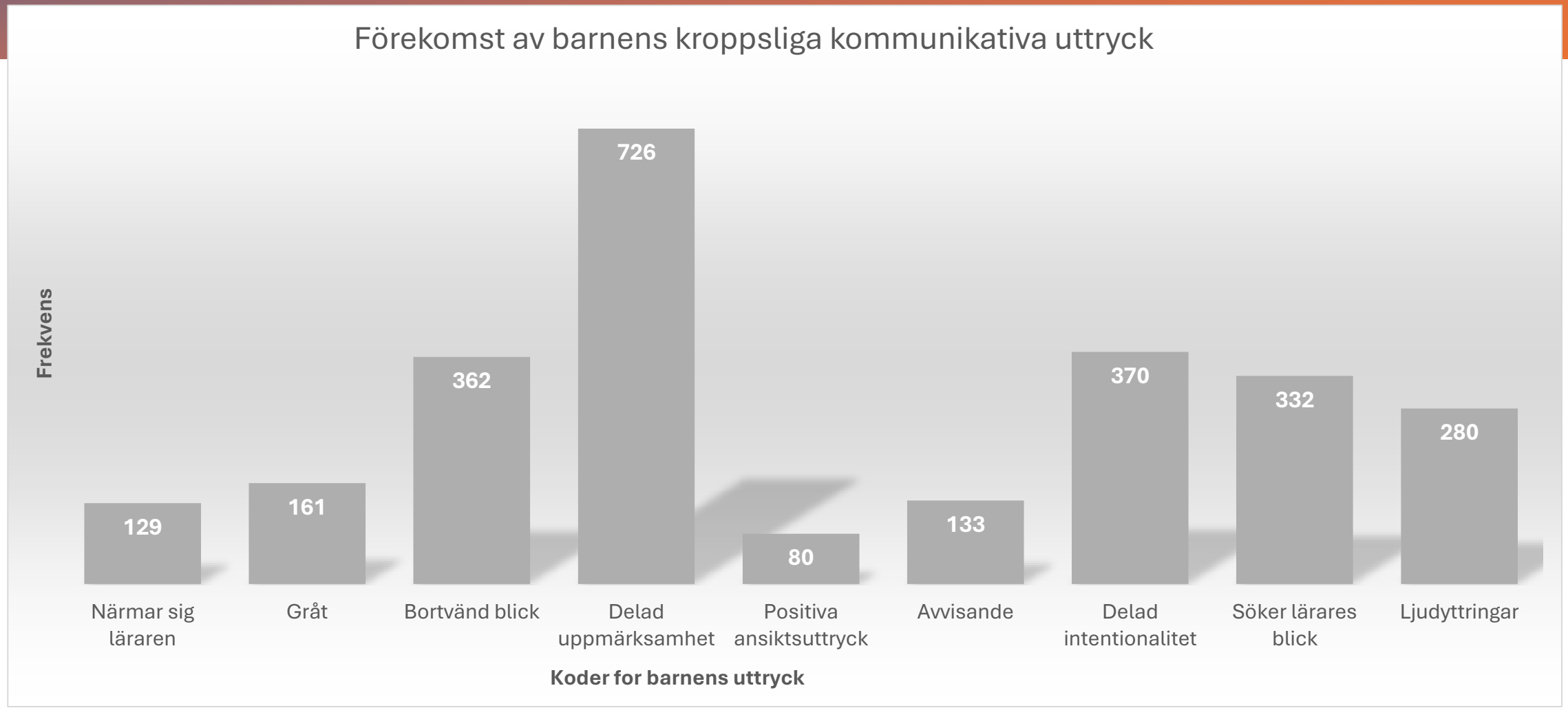
Metod och teoretiska perspektiv

Metod

- Videoobservationer av åtta barn (12–22 månader) och sju förskollärare vid fem förskolor.
- Samma videomaterial analyserades både kvantitativt och kvalitativt för att undersöka samspelet mellan barn och förskollärare.

Teoretiska perspektiv

- Studien kombinerar Merleau-Pontys kroppsfenomenologi med Tomasellos sociokognitiva perspektiv.
- Fokus ligger på kroppsligt meningsskapande, gemensam uppmärksamhet

Förekomst av barnens kroppsliga kommunikativa uttryck
Frekvens
129
161
362
726
80
133
370
332
280
Närmar sig läraren
Gråt
Bortvänd blick
Delad uppmärksamhet
Positiva ansiktsuttryck
Avvisande
Delad intentionalitet
Söker lärares blick
Ljudyttringar
Koder for barnens uttryck

Standardiserade residualer från korstabeller mellan barnens beteendekoder och relationella koder

Child behavior code	ASYNC	BODY ORIENT	EMB MEA-MAK	LABEL	REPAIR	SYNC
APPROACH	-2.2	-0.1	4.5	-0.6	-0.3	-3.2
CRY	-2.5	-3.9	10.8	-0.6	-0.3	-6.5
GAZE-AWAY	21.0	9.8	-9.1	-1.0	-0.5	-9.2
JA-INIT	-6.7	-0.1	-9.6	-1.4	0.6	13.4
POS-FACE	-2.7	-3.1	8.0	-0.4	-0.2	-4.2
REJECT	6.6	-3.6	4.9	1.1	-0.3	-5.5
SHARED-INTENT	-5.4	-7.8	3.7	-1.0	-0.5	4.9
SOC-REF	-3.5	12.5	-9.1	-0.9	-0.5	1.3
SOUND	-3.0	-6.9	8.8	3.8	-0.5	-2.0

Fyra framträdande samband:

- Gemensam uppmärksamhet – synkront samspel (+13,4)
- Bortvänd blick – asynkront samspel (+21,0)
- Söker pedagogens blick – kroppslig orientering (+12,5)
- Gråt och ljudyttringar – kroppsligt meningsskapande (+10,8 respektive +8,8)

Vad kännetecknar barnens kroppsliga samspel med förskollärare?

- Barns kroppsliga aktörskap genom gemensam uppmärksamhet ***(Bodily Agency Through Joint Attention)***
- Blickasymmetri i samspelet ***(Gaze Asymmetry within Interplay)***
- Känslomässig kommunikation och begynnande tillit ***(Emotional Communication and Emerging Trust)***
- Samspel skapas, bryts och upprätthålls genom kroppslig orientering ***(Created, Lost, and Maintained Interplay Through Embodied Orientation)***

Studiens viktigaste slutsatser

- Gemensam uppmärksamhet och delad intentionalitet var särskilt förknippade med synkront samspel.
- En bortvänd blick behöver inte innebära att samspelet upphör, utan kan vara en del av barnets utforskande och deltagande.
- Blickar, kroppslig orientering och känslouttryck bidrar till att skapa, upprätthålla och förändra samspel.

Betydelse för förskolans praktik

- Förskollärares kroppsliga närvaro och lyhördhet är betydelsefulla för att uppmärksamma och besvara barnens kommunikation.
- Kroppslig kommunikation kan fungera som en bro till ömsesidig förståelse när ett gemensamt verbalt språk ännu inte är etablerat.

Tack!

